

peu a la superficial i mecànica explicació de l'AlcM «ll. MALE BENE adverbis de sentit oposat»: cosa en el fons ben falsa (a part de pendre'ls com a adverbis); i el mateix Spitzer, no havent-se convençut amb la seva coixa explicació, després retractant-se (ZRPb. XL, 1920, 241), suposava un *malvés = fr. *mauvais*, aclucant els ulls davant el fet que MALIFARIUS no podia donar en fonètica catalana altra cosa que *malvat(z)* (o si de cas **malvau*). Per a un ross. *camí de malavera* veí sens dubte enganyós, veg. VER. — 5 A Prada de Conflent vaig sentir l'exclamació *mal bazu ta partís!* (1960) que m'explicaren per «*fouts-moi le camp de là, mal llamp te partís!*» És evident que hi ha influència de *mal-llamp*; però, no veient com se'n pogué generar *bazu*, sospito que es tracti del nostre *mal bé baja*, si bé amb una forma dialectal de subjuntiu *bajo*, en veritat menys pròpia dels parlars rossellonesos que del cat. occidental, incloent-hi parlars de transició entre cerdà i xipella; tanmateix és sabut que aquests subjuntius vulgars en -o havien tingut una àrea molt vasta, de la qual van recular en temps moderns (LleuresC, 204-5). Un parell de dies més tard, i en localitat ben propera, vaig sentir *mal bazu* a Conat, per desgràcia nota presa a corre-cuita, tot caminant rere el pastor sense el sign. — 6 Etimologia evident que no fan trontollar ni el sentiment comú que aquí hi ha el mot *viatge* (i *-vinatge?*), el qual certament ha influït, però només a tall d'etim. pop., ni alguna frase en què hom podria recolar-ho: Spitzer va citar *mal viaje hayas* en un text biscaí (ZRPb. XL, 232), però no tenint-ne més a l'abast no sabem si aquí no es parla d'un viatge no metafòric, ni si és un text ben inassequible a la sospita d'una inspiració catalana. Més efecte fa de veure en Eiximenis un cas de *bon viatge* en un ús una mica antònim del mot que ens preocupa: allà on el llop desnonat per la someira li diu «bon *viatge* faces tu qui est bona e leyal a ton enamorat!» (Dones, § 29, fº 28v): sempre s'hi pot objectar que ja no és *mal viatge* i que es tracta realment de *fer*; d'altra banda com que en aquella ocasió no hi ha 'viatge' a la vista ni en la conversa, existeix bona raó per sospitar que això sigui imitació d'una frase francesa, on el mot seria, no pas *voyage*, sinó el fr. ant. *viage* «temps de la vie» i «usufruit à vie», del qual deriva *rente viagère* 'pensió vitalícia', derivat de *vie* VITA i no pas VIA: un manlleu així del fr. antic es comprèn molt bé en un hapax fraseològic del S. XIV, però no fóra concebible com a origen d'un terme pop. del cat. recent. Encara menys podem admetre l'explicació que donà En Moll (AORBB II, 40, seduït per Montoliu, BDC I, 44) MALAM FINEM HABEAT amb menyspreu de la fon.: si la F a penes mai s'ha donat el cas que passi a -v-, la impossibilitat és absoluta quan és inicial (sense comptar el *mal* per *mala* que desimboltament escamoteja). Ja no calia dir que en *malbinatge* la *i* es justifica sigui pel pas d'una *ç* a posició pretòn., sigui per la companyonia amb *malbiatge*.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *mala, mala per, maldat, malada, malia, malús, emmalir, malegàs, malegot, maleguera, malejar, malear, malesa, Roc de la Malè Malesa, Malera, malea, malesar, Maleàs, Malesar, desmalesar, malesam, entremaliat, tremaliat, entremaliejar, entremaliar, entremaliadura, malícia, maliciari, maliciat, maliciós, malicó, malicó, malicot, maliquejar, malingrat, maligne, malignant, malignància, malignari, malignitat, malignós, malura, malúria, maldria, malori, malurat, malurada, manilla, manjonga, manronga, malament, malambrós, malambrou, malimbrou, malamorós, mal-bumorós, malombrosós, malhumorat, malanat, malanada, malanança, malanant, malarimat, malbé, malviatge, malvinatge, malben baja, mal-haja, malcaient, malcaent, malcontent, malcorar, malencorar, mal de cor, malcuinat, maldecap, maldecapada, maldecaper, maldecapós, mal-d'ulls, malesmans, malqueria, alqueria, maltroc, malabonança, malabua, malacorat, malacoraxat, malaire, malairat, malallengua, malamorós, malandando, malànima, malany, malapte, malarec, malbaratad, malbaratador, malbarat, malbaratament, malbaratadament, malboci, malbociner, malcap, malcapitar, malcarat, malcaratge, malcarer, malcarós, malcasat, malcompost, malcomprar, malcorreuera, malcregut, malcreient, malcremat, malcriat, malcriadesa, malcriar, malcriança, malcrium, malcuit, malcuitor, malcurat, malcurant, malcurós, maldecollada, maldeixondit, maldentat, maldestre, maldol, maldonat, maldormir, maldruga, malencaminat, malfammat, malfammar, malfarès, malfau, malfent, malferit, malferir, malfixar, malfixar-se, malflaire, malflairós, malgeniat, malginny, malgrà, malgraciós, malmajor, malmanat, malmandat, malplà, maltevull, malnom, malaguanyat (nota 2 i cf. supra), entremaliat (n. 3), mal bajo (n. 5).*

*Mala, V. maleta i mal Malabua, malacara, V. mal Malacat, cast. MALACATE (DCEC) Malàcia, malaco-, malacopterigi, V. moll adj. Malacoraxat, malacorat, V. mal i cor Malacotó, V. melicotó (MELÓ) Malada, V. mal Malafeita, V. fer Malaftar: és clar que no és sinó una deturpació de *balafiar* (AlcM amañida de llatí de cuina) Malagana, malaganós, V. gana Malagradós, malagrair, V. grat Malagrana, V. magrana Malagrany deu ser resultat d'un creuament de *capsigrany* amb *mallerenga* (mala-) Malaguanyat, V. mal i guanyar Malairat, malaire, V. mal i aire Malaixamús, V. aixemús*

MALALT, primerament fou *malaute* i *malalte*, i prové del ll. vg. MALE HABITUS 'el qui es troba malament', participi de MALE SĒ HABĒRE 'comportar-se o sentir-se malament', dels quals provenen també l'oc. *malaute* o *malaude*, fr. *malade*, it. *malato*. □ 1.ª doc.: 1181 o poc més tard.

«Cascun dels *malaltes*, per anar a cambres privades e retornar, hagen pelisses e --- a crexement e a profit dels pobres *malaltes* ---» en un reglament dels Templers, de 1181 (Miret, *TemplH*, 540) que si bé pogué ser redactat en llatí en aquesta data i després traduït